

Стоматолошки факултет – Скопје
Клиника за болести на устата

ВАРИЈАЦИИ ВО ШИРИНАТА НА ПРИПОЈНАТА ГИНГИВА КАЈ ЗДРАВИ ЛУЃЕ И ПАЦИЕНТИ СО ПРОГРЕСИВНА ПАРОДОНТОПАТИЈА

Накова Марија, Златанка Белазелкоска, Силвана Николовска

На Клиниката за болести на устата при Стоматолошкиот факултет во Скопје е извршено мерење на широчината на припојната гингива кај 250 пациенти со афициран пародонт и кај 110 здрави лица со интактен пародонт од двата пола. Резултатите добиени од извршените мерења покажаа дека: постои разлика во широчината на припојната гингива помеѓу maxilla-та и mandibul-ата, нејзината широчина е најголема во пределот на централните инцизиви, а потоа опаѓа во пределот на првите премолари и пак се зголемува во пределот на првите молари; широчината на припојната гингива сигнификантно се намалува кај пациентите со прогресивна пародонтопатија во споредба со контролната група.

Гингивата претставува дел од оралната лигавица која го опфаќа вратот на забот и дел од алвеоларната коска. Анатомото-топографски таа е поделена на три дела: маргинална или слободна гингива, интерденталната папила и припојна гингива. Припојната гингива се разликува од другите делови на гингивата по тоа што е цврста и неподвижна, бидејќи преку периостот е директно прицврстена за алвеоларната коска. Од вестибуларната страна, во апикална насока таа се протега до мукогингивалната линија, а во коронарна насока поминува во слободната, односно во маргиналната гингива, без да постои јасна граница.

Податоците од литературата за ширината на припојната гингива од вестибуларната страна во кранио-каудален правец покажува широк дијапазон на варијации: од 1 до 10,3 мм (Bower, 1963; Ђукановиќ 1970). Ђукановиќ со соработниците заклучува дека широчината на припојната гингива варира од 2 до 10,3 мм и дека таа не е директно одговорна за фаворизацијата на воспалителниот процес. Тие забележале дека кај лицата со тесна припојна гингива, пародонтопатија се среќава 2-3 пати поретко отколку кај лицата со широк појас на припојна гингива. Исто така, авторите заклучуваат дека не постои полова разлика во широчината на припојната гингива.

Ainamo (1966) преку сопствени испитувања, дошол до сознание дека постои разлика во широчината на припојната гингива помеѓу млечната и постојаната дентиција, помеѓу горната и долната вилица, како и помеѓу широчината на одделни заби.

Сакајќи да добиеме сопствени сознанија за широчината на припојната гингива на наш материјал, си поставивме за цел да извршиме мерење на гингивата како кај здрави луѓе така и кај пациенти со прогресивна пародонтопатија.

Материјал и метод на работа

Мерењата се направени кај 360 лица од обата пола, од кои 110 беа со интактен пародонт (50 женски и 60 машки) и 250 со патолошки афициран пародонт, односно со прогресивна пародонтопатија (130 од женски и 120 од машки пол). Сите испитаници беа на возраст од 20 до 30 години, затоа што во овој период има присуство на најголем број заби во устата, тие се наполно изникнати и ја достигнуваат оклузалната рамнина, а со тоа и гингивата ја зазема својата физиолошка положба. Како репрезентативни заби на кои е мерена широчината на припојната гингива земени се: долните и горните централни инцизиви, долните и горните први премоларни заби, како и долните и горните први моларни заби.

Големината на широчината на припојната гингива беше мерена со шестар, а потоа отворот на шестарот беше нанесуван на ленир со милиметарски поделби. Сите мерења беа вршени од вестибуларната страна, и тоа од работ на маргиналната гингива до мукогингивалната линија. Потоа, од добиената вредност се одземаше длабочината на гингивалниот сулкус и детерминираната вредност ја претставуваше широчината на припојната гингива. Сите добиени вредности се статистички обработувани, а како сигнификантни се земени вредностите каде што p е помало од 0.05.

Резултати и дискусија

На табелата број 1 се прикажани вредностите добиени од мерењата на широчината на припојната гингива кај сите репрезентативно земени заби дистрибуирани по пол. Од табелата 1 се гледа дека широчината на припојната гингива кај сите земени репрезентативни заби е статистички значајно помала кај женскиот во споредба со машкиот пол. На оваа табела, исто така, се забележува дека широчината на припојната гингива е најголема во пределот на централните инцизиви, потоа таа опаѓа во пределот на првите премолари и пак се зголемува во пределот на првите молари, како во максилата така и во мандибулата. Потоа се забележува дека широчината на припојната гингива на испитуваните заби е поголема во максилата во споредба со мандибулата и таа разлика е статистички значајна за централните инцизиви и првите молари, а не постои статистичка значајност за првите премолари. Овие наши резултати се во делумна согласност со резултатите објавени од Аипато и Ђукановиќ што се однесува до разликата во широчината на припојната гингива помеѓу максилата и мандибулата и помеѓу

ТАБЕЛА 1

ПОЛ	ЖЕНСКИ			МАШКИ		
	Јаб	п	СР.ВР. ± СТ.ДЕВ.	п	СР.ВР. ± СТ.ДЕВ.	p
	1	50	4,97 ± 2,17	60	5,95 ± 1,14	,001
	1	50	4,83 ± 1,17	60	5,97 ± 1,74	,001
	1	50	6,93 ± 2,34	60	8,05 ± 1,34	,001
	1	50	7,14 ± 1,34	60	8,30 ± 1,20	,001
	p		,001		,001	
	4	50	3,94 ± 1,18	60	4,92 ± 2,14	,005
	4	50	3,70 ± 1,74	60	4,81 ± 2,14	,005
	4	50	4,34 ± 2,34	60	5,41 ± 1,72	,001
	4	50	4,39 ± 1,89	60	5,27 ± 2,44	,001
	p		НС		НС	
	6	50	4,35 ± 1,56	60	5,43 ± 1,33	,005
	6	50	4,49 ± 1,01	60	5,96 ± 1,12	,005
	6	50	6,11 ± 0,96	60	7,72 ± 1,14	,001
	6	50	6,02 ± 1,39	60	7,84 ± 1,34	,001
	p		,001		,001	

ТАБЕЛА 2

ПОЛ	ЖЕНСКИ			МАШКИ		
	Јаб	п	СР.ВР. ± СТ.ДЕВ.	п	СР.ВР. ± СТ.ДЕВ.	p
	1	130	3,97 ± 1,16	120	4,64 ± 1,45	,001
	1	130	3,87 ± 0,96	120	4,62 ± 1,17	,001
	1	130	5,45 ± 1,16	120	6,84 ± 1,06	,001
	1	130	5,63 ± 1,17	120	6,74 ± 1,16	,001
	p		,001		,001	
	4	130	3,05 ± 1,18	120	3,84 ± 1,14	,001
	4	130	3,04 ± 1,08	120	3,79 ± 1,71	,001
	4	130	3,54 ± 1,46	120	4,92 ± 1,14	,001
	4	130	3,42 ± 1,78	120	4,87 ± 1,01	,001
	p		,005		,005	
	6	130	3,41 ± 1,30	120	4,24 ± 1,60	,001
	6	130	3,37 ± 1,69	120	4,54 ± 1,70	,001
	6	130	5,59 ± 1,01	120	6,71 ± 1,12	,001
	6	130	5,40 ± 1,39	120	6,83 ± 1,17	,001
	p		,001		,001	

поединечните испитувани заби, а се разијдуваат со резултатите кои наведуваат дека не постои полова разлика во широчината на припојната гингива.

На табелата број 2 се прикажани резултатите добиени од направените мерења за широчината на припојната гингива кај пациенти со прогресивна пародонтопатија.

Од табела 2 исто така се гледа дека широчината на припојната гингива е сигнификантно пониска кај женскиот во споредба со машкиот пол, а исто така постојат и статистички високо значајни разлики во ширината на припојната гингива помеѓу горната и долната вилица за сите испитувани заби од обата пола. И овде појасот на широчината на припојната гингива е најмал во пределот на премоларите, а расте како кон инцизивите така и кон првите моларни заби.

Како на оваа така и на претходната табела се забележува дека не постои разлика или, поточно би рекле, постои идентичност во широчината на припојната гингива помеѓу левата и десната страна на максилата, односно мандибулата.

ТАБЕЛА 3

Ж Е Н С К И						М А Ш К И								
Заб	n	КОНТРОЛА		n	p	p	n	КОНТРОЛА		n	p	p		
		СРБВ	± СТ. ДЕВ					СРБВ	± СТ. ДЕВ				СРБВ	± СТ. ДЕВ
1	50	4,97	± 2,17	130	3,97	± 1,16	,02	60	3,95	± 1,14	120	4,64	± 1,43	,001
1	50	4,83	± 1,17	130	3,87	± 0,96	0,001	60	5,97	± 1,74	120	4,62	± 1,17	0,01
1	50	6,93	± 2,34	130	5,45	± 1,16	,01	60	8,05	± 1,34	120	6,84	± 1,06	,001
1	50	7,14	± 1,34	130	5,63	± 1,17	,001	60	8,30	± 1,20	120	6,74	± 1,16	,001
4	50	3,94	± 1,18	130	3,03	± 1,18	,001	60	4,92	± 2,14	120	3,84	± 1,14	,01
4	50	3,70	± 1,74	130	3,04	± 1,08	,001	60	4,81	± 2,14	120	3,79	± 1,17	0,01
4	50	4,34	± 2,34	130	3,54	± 1,46	,02	60	5,41	± 1,72	120	4,92	± 1,14	,001
4	50	4,39	± 1,89	130	3,42	± 1,78	0,02	60	5,27	± 2,44	120	4,87	± 1,01	,01
6	50	4,35	± 1,01	130	3,41	± 1,30	,001	60	5,43	± 1,33	120	4,25	± 1,60	,001
6	50	4,49	± 1,01	130	3,37	± 1,69	,001	60	5,96	± 1,12	120	4,54	± 1,70	,001
6	50	6,11	± 0,96	130	5,59	± 1,01	,001	60	7,72	± 1,14	120	6,71	± 1,12	,001
6	50	6,02	± 1,39	130	5,40	± 1,39	0,001	60	7,84	± 1,34	120	6,83	± 1,17	,001

Табелата 3 дава сумарен и компаративен преглед на широчината на припојната гингива кај сите испитувани лица, како здрави така и пациенти со прогресивна пародонтопатија.

Од табелата 3 јасно се гледа дека постои статистички високо сигнификантно намалување на широчината на припојната гингива кај пациентите со прогресивна пародонтопатија во споредба со контролната група, како кај женскиот така и кај машкиот пол, и тоа кај сите испитувани заби. Ова намалување на широчината на припојната гингива кај пациенти со прогресивна пародонтопатија, најверојатно, е израз на атрофичните промени во пародонталните ткива во склоп на воспалително-дегенеративните форми на пародонталната болест, а не се исклучува и можноста на претходно постоење на тесна припојна гингива.

Заклучок

Од извршените мерења на ширината на припојната гингива кај здрави луѓе и пациенти со прогресивна пародонтопатија може да се заклучи следново:

- најголема е широчината на припојната гингива во пределот на централните инцизиви, потоа се намалува во пределот на првите премолари и пак се зголемува во пределот на првите моларни заби;
- постои статистички значајна разлика во широчината на припојната гингива кај сите испитувани заби од максилата и мандибулата со исклучок на првите премоларните заби, каде што постои разлика, само таа разлика не е статистички значајна;
- не постојат разлики во широчината на припојната гингива помеѓу левата и десната страна од максилата, односно мандибулата.
- забележани се статистички значајни разлики во ширината на припојната гингива помеѓу двата пола.
- ширината на припојната гингива сигнификантно се намалува кај пациентите со прогресивна пародонтопатија во споредба со контролната група, како кај машкиот така и кај женскиот пол.

THE VARIATIONS IN THE WIDTH OF ATTACHED GINGIVA IN HEALTHY PERSONS AND PATIENTS WITH PERIODONTAL DISEASE

Summary

The width of the attached gingiva of 250 patients with periodontal disease and 110 healthy men was measured. The resultates of this study showed: that it is greater in the maxillary region than in the mandibullary region. There is significant decrease of the width of attached gingiva in patients with periodontal disesease.

Литература

1. Ainamo J., Loex H., : Anatomical Characteristics of Gingiva J. Periodontol 37, 42-44, 1966
2. Bowers G. M.: Study of the Width of the Attached Gingiva J. Periodontol 34, 201-204, 1963
3. Букановић Д., Сокић Г., Ђајић, Д., Станић С., Кремжар М., Зајич Б., Варијације у ширини припојене гингиве СГС, ван, број, 245-249, 1970.

